

Revisionsrapport 2019
Genomförd på uppdrag av revisorerna
December 2019

Upplands-Bro kommun

Uppföljning av 2017 års granskningar



Building a better
working world



Building a better
working world

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	2
1.1. Sammanställning över vidtagna åtgärder	2
2. Inledning	1
2.1. Bakgrund.....	1
2.2. Syfte och omfattning.....	1
2.3. Genomförande	1
3. Granskning av socialtjänstens uppsökande verksamhet	2
3.1. Svar på granskning	2
3.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder	2
3.3. Sammanfattande bedömning.....	3
4. Planering för kommunal service i en växande kommun.....	4
4.1. Svar på granskningen	4
4.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder.....	5
4.3. Sammanfattande bedömning.....	7
5. Granskning av insatser för elever i behov av särskilt stöd	8
5.1. Svar på granskningen	9
5.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder	10
5.3. Sammanfattande bedömning.....	10
6. Granskning av hållbar miljömässig utveckling	11
6.1. Svar på granskningen	11
6.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder.....	11
6.3. Sammanfattande bedömning.....	12
7. Intern kontroll inom utbildningsnämnden och socialnämnden	12
7.1. Svar på granskning	13
7.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder.....	13
7.3. Sammanfattande bedömning.....	15
8. Styrelsearbetet i de kommunalägda bolagen	16
8.1. Svar på granskning	17
8.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder	17
8.3. Sammanfattande bedömning.....	18

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har vi gjort en uppföljning av tidigare genomförda granskningar. Uppföljningen syftar till att bedöma om de åtgärder som vidtagits inom identifierade förbättringsområden samt resultaten som uppnåtts är tillräckliga utifrån revisorernas givna rekommendationer.

Inom ramen för denna uppföljning har sex granskningsrapporter följts upp från 2017. Vår sammanfattande bedömning är att nämnderna i stor utsträckning har beaktat revisionens rekommendationer. Sammanlagt lämnades i dessa granskningar 20 rekommendationer. 12 av dem är enligt vår bedömning fullt ut åtgärdade och 6 rekommendationer delvis åtgärdade. Enbart två rekommendationer är att betrakta som ej åtgärdad. Inom kategorin delvis åtgärdade, finns ett flertal rekommendationer där det i nuläget pågår ett åtgärdsarbete. Flera av dessa kommer troligtvis att kunna betraktas som åtgärdade inom ett år.

I samband med uppföljningen av tidigare granskningar har förvaltningarnas synpunkter på aktuella granskningsrapporter inhämtats. Av svaren framkommer att granskningsrapporterna används som underlag i verksamheternas utvecklingsarbete och bedöms bidra till förbättringar i granskade verksamheter.

1.1. Sammanställning över vidtagna åtgärder

Granskning	Antal rekommendationer	Åtgärdad		
		Ja	Delvis	Nej
Granskning av socialtjänstens uppsökande verksamhet	2	0	1	1
Planering för kommunal service i en växande kommun	6	3	2	1
Granskning av insatser för elever i behov av särskilt stöd	3	2	1	0
Granskning av hållbar miljömässig utveckling	1	0	1	0
Intern kontroll inom Utbildningsnämnden och Socialnämnden	5	4	1	0
Styrelsearbetet i de kommunalägda bolagen	3	3	0	0
TOTALT	20	12	6	2



Building a better
working world

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Revisorerna granskar kommunstyrelsens och nämndernas verksamheter genom grundläggande granskning samt fördjupade granskningar inom utvalda områden. Revisorerna har följt upp ett antal granskningar som genomfördes 2017.

2.2. Syfte och omfattning

Syftet med uppföljningen är att bedöma om de åtgärder som vidtagits inom identifierade förbättringsområden samt resultaten som uppnåtts är tillräckliga utifrån revisorernas givna rekommendationer.

Följande granskningar ingår:

- Socialtjänstens uppsökande verksamhet
- Planering för kommunal service i en växande kommun
- Insatser för elever i behov av särskilt stöd
- Hållbar miljömässig utveckling
- Intern kontroll inom utbildningsnämnden och socialnämnden
- Styrelsearbetet i de kommunalägda bolagen

2.3. Genomförande

Granskningen bygger på skriftliga svar från berörda verksamheter. Dokument som rör nämndernas åtgärder har analyserats och avstämningar samt uppföljande frågor har skett vid behov. Uppföljningsgranskningens slutsatser och bedömningar svarar EY för.

3. Granskning av socialtjänstens uppsökande verksamhet

Granskningen genomfördes 2017 och syftade till att bedöma huruvida kommunen arbetar ändamålsenligt med uppsökande och informerande arbete samt om den uppsökande verksamheten anses uppfylla vad som åligger kommunen i enlighet med lagar, regler och förordningar. Den övergripande bedömningen var att nämnden arbetar på ett ändamålsenligt sätt med uppsökandeuppdraget med effektiva processer på olika nivåer. Nämnden arbetar inom verksamheten informativt och uppsökande samt genom samverkan med andra aktörer på övergripande nivå, men framförallt på individnivå. I granskningen noterades dock att nämndens styrning behöver tydliggöras för att påverka den lokala samhällsutvecklingen och att nämndens informationsarbete och uppsökande arbete behöver sammanställas systematiskt för att det ska bedrivas effektivt. Utifrån granskningens resultat lämnades följande rekommendationer:

- ▶ Utforma tydligare styrsignaler till förvaltningen avseende nämndens uppsökande verksamhet.
- ▶ Systematiskt sammanställa insamlat material för att använda i arbetet med att utveckla verksamheten och dess insatser etc.

3.1. Svar på granskning

Socialnämnden lämnade den 19 oktober 2017 ett svar på granskningsrapporten. Svaret beskriver hur nämnden ämnar åtgärda de brister som identifierats i rapporten.

I socialnämndens svar framgår vilka åtgärder som planerades med anledning av revisionens rekommendationer. Gällande rekommendationen att utforma tydligare styrsignaler till Socialkontoret avseende socialnämndens uppsökande verksamhet svarar socialnämnden att det bedrivs en mängd olika former av uppsökande verksamhet inom socialnämndens verksamheter idag. Socialnämnden ger exempel på ungdomsmottagningen som informerar om sin verksamhet för ungdomar mellan 12–23 år. Bryggan – första linjens psykiatri är ett annat exempel på uppsökande verksamhet som handlar om hur social- och utbildningskontoren samverkar med vårdcentralerna i frågan. Utöver det har Socialpsykiatri och Härnevimottagningen samverkar där klienter inom socialpsykiatri haft ”öppen fika” med personal från Härnevimottagningen. Syftet är att främja information om öppenvård till klienterna utan att erhålla en insats. För att ge tydligare styrsignaler till förvaltningen svarar socialnämnden att det kan ske i samband med budgetprocessen för år 2018 och att förslaget är att ta fram en kontorsövergripande strategi för hur man ska förbättra förvaltningens uppsökande verksamhet.

Angående revisionens rekommendation om att systematiskt sammanställa insamlat material för att använda i arbetet med att utveckla verksamheten och dess insatser svarade socialnämnden att de bör se över denna fråga och hur processen för sammanställningar av insamlat material ska ske framöver och hur det ska användas för att utveckla verksamheten.

3.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder

När det gäller rekommendationen om att utforma tydligare styrsignaler till förvaltningen avseende nämndens uppsökande verksamhet framgår att mycket av kommunens uppsökande och förebyggande arbete bedrivs både praktiskt och strategiskt från kommunledningskontoret. Det finns ingen kontorsövergripande strategi som specifikt hanterar uppsökande verksamhet.

Inom nämndens verksamheter pågår för närvarande ett arbete med att utveckla det vråkningsförebyggande arbetet. Vidare har kontoret ett pågående arbete inom socialpsykiatri med metodutveckling för att uppmärksamma brukarens egna önskemål och synpunkter över hur stöd kan ges. Kontoret fortsätter också att arbeta med de redan påbörjade målet om ökat brukarinflytande.

En samordnare för det förebyggande arbetet inom social sektor, exempelvis strategier för att motverka våld i nära relationer och preventionssamordning, är idag anställd på kommunledningskontoret. Anledningen till att samordnaren arbetar på kommunövergripande nivå är dels för att samla in kunskap från hela kommunen men också för att sprida kännedom om socialtjänstens verksamhet och på vilket sätt den kan ge stöd och insatser till kommuninvånarna. Många relaterade trygghets- och preventionsfrågor har sin strategiska plats på kommunledningskontoret och ligger där till grund för vilket arbete som ska prioriteras.

Socialnämndens verksamheter kan via resultat av olika mätningar få uppdrag kopplat till den strategi som kommunen har. I handlingsplaner klagörs vilka aktiviteter som ska genomföras, vilket också görs även fast det inte finns specifika nämndmål för just förebyggande och uppsökande arbete. I praktiken innebär de uppdrag som ligger inom socialnämndens ansvarsområde alltid en skyldighet att uppmärksamma där nya eller förändrade behov uppstår. Den uppsökande verksamheten ger information om vilka områden och insatser som behöver prioriteras för att få en positiv samhällsutveckling, vilket i många frågor involverar fler kontor.

I det förebyggande arbetet för barn och unga ingår information och spridning av kunskap om droger, alkohol och tobak. Via enkäter kan kommunen sammanställa resultat som ligger till grund för områden som ska prioriteras. Stockholmsenkäten är ett exempel på en sådan enkät.

Vidare har kommunen ett IOP-avtal med Fryshuset som styrs och följs upp från kommunledningskontoret. Avtalet har upprättats i syfte att stärka lokalsamhället samt öka delaktighet hos unga i kommunen. Styrgruppen sammanställer resultat av verksamheten, som kan ligga till grund för förändrade uppdrag till kommunens olika kontor. Utöver det har kommunen ett brottsförebyggande råd BRÅ som har i uppdrag att minska brottslighet och att öka tryggheten i kommunen. BRÅ ska kartlägga och samordna brottsförebyggande insatser och fungerar som styrgrupp till det Förebyggande rådet där socialkontoret, utbildningskontoret och kultur- och fritidskontoret ingår.

Det framgår att lägesrapportsmöten hålls regelbundet där varje enhet ges möjlighet att uppdatera varandra på vad som har skett den senaste tiden.

3.3. Sammanfattande bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Delvis	Nej	
Utforma tydligare styr signaler till förvaltningen avseende nämndens uppsökande verksamhet.		X		Socialnämndens verksamheter påverkas i vissa fall av trygghets- och preventionsfrågor som samordnas av kommunledningskontoret. Gemensamma strategier ligger till grund för vilket arbete som socialnämndens verksamheter ska prioritera och hur

			det ska användas för att utveckla verksamheten. Socialnämnden bedriver en mängd olika former av uppsökande verksamheter inom socialnämndens verksamheter. I handlingsplaner klargörs vilka aktiviteter som ska genomföras. Det finns dock fortfarande inte specifika nämndmål för det förebyggande och uppsökande arbete. Vi bedömer att rekommendationen är delvis hörsammad men att det kan finnas skäl för nämnden att tydligare ta ställning för prioriteringar inom detta område.
Systematiskt sammanställa insamlat material för att använda i arbetet med att utveckla verksamheten och dess insatser etc.		X	Förvaltningen tar del av vissa enkätresultat och andra uppgifter som berör resultaten av den uppsökande verksamheten, men det finns fortfarande inte någon tydlig process för hur sådana utvärderingar ska omsättas i verksamhetsutveckling. Enligt vår bedömning behöver sammanställningar ske på ett mer systematiskt sätt för att kunna utveckla verksamheten och dess insatser.

4. Planering för kommunal service i en växande kommun

Granskningen genomfördes under 2017 och syftet med granskningen var att bedöma huruvida kommunen har en ändamålsenlig organisation och planering för att förse kommuninvånarna med förskolor, skolor och äldreboenden. Revisorenas övergripande bedömning var att kommunen har en omfattande lokalresursplan som fungerar i huvudsak väl. Av granskningen framgår att kommunen inte har fastställt riktlinjer för bostadsförsörjning som motsvarar lagstiftningens krav. Däremot pågår ett arbete med att framställa riktlinjer som bedöms ha goda chanser att uppfylla lagkraven. Utöver det finns uppenbara brister med kommunens kapacitet inom detaljplanering och projektering. Mot bakgrund av granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer:

- ▶ Förbättra prioriteringen bland åtgärdsförslagen avseende verksamhetslokaler.
- ▶ Lösa kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering.

4.1. Svar på granskningen

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen lämnade den 4 oktober 2017 ett svar på granskningsrapporten. Kommunstyrelsen uppger att det i samband med den senaste revideringen av lokalresursplanen i samstämmighet togs fram en modell för prioritering av åtgärdsförslag. Det pågår ett fortsatt arbete i lokalresursgruppen med att gradera prioritetslistan på ett tydligare sätt än i nuvarande lista. Det framgår också av svaret att riktlinjer för bostadsförsörjning har arbetats fram genom en kontorsövergripande process. Riktlinjerna inkluderar kommunens bostadspolitiska mål och riktlinjer för bostadsbyggandet samt ett antal aktiviteter som den kommunala förvaltningen och det kommunala bostadsföretaget ska genomföra för att förbättra bostadssituationen i kommunen. Det pågår även ett arbete med att tydligare länka samman arbete med lokalresursplan med bostadsförsörjningsprogrammet.

Avseende revisionens andra rekommendationer uppger Kommunstyrelsen att det under ett antal års tid varit svårt att hitta personer med erfarenhet inom de kompetensområden som

efterfrågas för arbetet med plan- och exploateringsuppdrag. Kommunstyrelsen menar på att situationen kommer kvarstå så länge det är högkonjunktur i byggbranschen.

Samhällsbyggnadskontoret arbetar med att ta fram bra avtal med konsulter för att kunna genomföra uppdrag. Kommunstyrelsen bedömer att arbetet med både lokalförsörjningsplaner, planprioriteringar och riktlinjer för bostadsförsörjning skapat en grundstruktur för hur och vad som ska prioriteras och utföras. Kommunstyrelsen vill därmed framhålla att de idag finns en väl etablerad arbetsordning som är tydlig. Kommunstyrelsen menar på att den i motsats till revisorernas bedömning om risk med kapacitetsbrist ger förutsättningar för tydlighet och därmed ökat förtroende mellan kontor och fastighetsbolag.

Socialnämnden

Socialnämnden lämnade den 19 oktober 2017 ett svar på granskningsrapporten.

Socialnämnden beskriver att riktlinjen för bostadsförsörjning som antagits består av två delar, dels mål och riktlinjer för bostadsförsörjning samt bostadsmarknadsanalys. Socialkontoret har aktivt deltagit i framtagandet av den nya riktlinjen då kontoret ser detta dokument som en möjlighet att synliggöra och inkludera nämndens verksamheter samt målgrupper i ett tidigt skede i de olika processerna. Socialnämnden ser positivt på att nämndens målgrupper såsom äldre, funktionsnedsatta, nyanlända och hemlösas behov är med och analyseras i den tillhörande bostadsmarknadsanalysen.

När det gäller revisionens andra rekommendationen svarar socialnämnden att de bedriver en verksamhet som är svår att prognostisera gällande behovet av antalet nya platser från år till år. Det kan gälla platser på vård- och omsorgsboende, LSS-boende eller lägenheter från nyanlända. Behov av antalet platser påverkas av många faktorer såsom inflyttning till kommunen, möjlighet att bo kvar hemma med hjälp av hemtjänst eller statens beslut av placeringar av nyanlända. Socialnämnden tar dock kontinuerligt fram prognoser inom respektive målgrupp utifrån tillgänglig statistik och prognoser. Socialnämnden svarar att de ser positivt på rekommendationen om att förbättra prioriteringen bland åtgärdsförslagen av verksamhetslokaler. Socialnämnden uppger att de har ett flertal verksamheter som vuxit ur sina lokaler eller som är i behov av nya.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden lämnade den 23 januari 2018 ett svar på granskningsrapporten.

Utbildningskontoret har deltagit i framtagandet av den nya riktlinjen då kontoret ser dokumentet som en möjlighet att synliggöra och inkludera nämndens verksamheter samt målgrupper i ett tidigt skede i de olika processerna.

Angående revisionens rekommendation om att lösa kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering svarar utbildningsnämnden att det är en svår utmaning att anpassa förskolor och skolor samt att bygga nya i den takt som kommunens rådande tillväxt resulterar i. Utbildningsnämnden uppger att Utbildningskontoret är beroende av Samhällsbyggnadskontoret och Upplands-Bro Kommunfastigheter AB i arbetet med att påskynda framtagandet av detaljplaner samt projekteringar för att möjliggöra uppförandet av nya förskolor och skolor.

4.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har tagit fram en arbetsordning för åtgärder som ska prioriteras och utföras. Den senaste lokalresursplanen togs fram år 2018 och innehåller den nya prioriteringslistan samt en beskrivning av den nya modellen. Upplands-Bro kommun har valt att använda följande prioriteringsmodell vid ny-, till-, och ombyggnader:

1. Risk för allvarliga personskador, egendomsskador eller allvarlig verksamhetsstörning
2. Lag-/myndighetskrav
3. Ökade volymbehov
4. Politiska uppdrag
5. Energiåtgärder
6. Ej prioriterat enl. ovan och lönsamma åtgärder

Syftet med modellen är att det ska fungera som ett stöd i prioriteringsarbetet. Behov som kan lösas inom befintligt lokalbestånd tas enligt den kommunala behovsprocessen inte med i lokalresursplanens prioriteringslista då arbetet istället fortsätter inom det egna kontoret. Det gäller också åtgärder som kan härledas till driften. I den takt Upplands-Bro kommun expanderar är det viktigt att utbudet av verksamhetslokaler kan möta det växande behovet och att politiker, tjänstemän och det kommunala fastighetsbolaget har en samsyn kring vilka åtgärder som är viktigast att prioritera.

Klassificeringen sker i klasserna 1–3 där åtgärder har tilldelats prioritet 1. De åtgärdsförslagen som i modellen graderats 3–4 får prioritet 2 och åtgärder som graderats som 5–6 får prioritet 3. Om en åtgärd utifrån modellen graderas till exempelvis både 2 och 4 utgår man från den högsta klassificeringen och åtgärden får prioritet 1 i prioriteringslistan.

I och med att den politiska styrningen förändrades hösten 2018 har tidsplanen för utvärdering och uppdatering av riktlinjer för bostadsförsörjning förskjutits ett år. Arbetet kommer framförallt allt att ske våren 2020. Implementeringen har komplicerats något med hänsyn till att det nya politiska styret har behövt tid till att hitta sin form. Dock är flera av de föreslagna riktlinjerna med kopplade aktiviteter pågående.

Avseende rekommendationen om att lösa kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering så har Samhällsbyggnadskontoret under de senaste 12–18 månaderna lyckats rekrytera och behålla kompetens inom flera kritiska områden såsom planarkitekter, exploateringsingenjörer, projektledare, VA-ingenjörer utifrån de uppdrag som Kommunledningskontoret har att hantera. Det förändrade marknadsläget med avmattning i bostadsbyggandet är en bidragande orsak till kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering. Samtidigt har Samhällsbyggnadskontoret arbetat med rekrytering genom olika nätverk med några riktade rekryteringar.

Socialnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden

Socialnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden, som vid tidpunkten för den ursprungliga granskningen var en gemensam nämnd, har arbetat med riktlinjen för bostadsförsörjning i 1,5 år och förvaltningens uppfattning är att arbetet fortsätter utvecklas. Samarbetet med Upplands-Brohus och Samhällsbyggnadskontoret har utvecklats på ett positivt sätt med dialog och gemensam utveckling, vilket har gjort att socialnämndens och äldre- och omsorgsnämndens verksamheter har synliggjorts på ett bra sätt.

Nämnderna följer befolkningsprognoser och omsättning av platser tillsammans med behovsanalys. Samverkan sker med samhällsbyggnadskontoret och Upplands-Bro Kommunfastigheter AB i den frågan. Dock framgår det att det är svårare för socialnämnden att idag veta om och när de behöver bygga eftersom LOV har införts inom vård- och omsorgsboenden. Förvaltningen har lyft frågan om prioritering avseende verksamhetslokaler med övriga aktörer, men det går ännu inte att utläsa att det ännu resulterat i någon förbättring.

Avseende rekommendationen om att lösa kapacitetsproblem inom detaljplanering och projektering har socialnämnden inte kommit vidare i arbetet och är något som behöver förbättras.

Utbildningsnämnden samt gymnasie- och arbetslivsnämnden

Utbildningskontoret har medverkat i planering och detaljplanering av bostäder. Utbildningskontoret är väl informerad om nya planerade områden och kan vara stöd i framtagande av nya planer för bostadsområden. I dessa områden tas hänsyn till den ökade kapaciteten av samhällsfastigheter som behövs i kommunen och innefattar även förskolor och skolor. Utbildningskontoret menar att det fungerar väl och att de haft möjlighet att tillsammans med lokalresursplanen få fram och inkludera de behov som uppstår i takt med kommunens tillväxt. Även utbildningskontoret lyfter fram att prioriteringen av åtgärdsförslag i lokalresursplanen har avstannat på grund av ny politisk styrning och ett nytt samhällsbyggnadsutskott. Utbildningskontoret har däremot flera pågående byggnationer av förskolor och skolor på gång i kommunen.

Vad det gäller rekommendationen om att lösa kapacitetsproblem inom detaljplanering och projektering har Utbildningskontoret tillsammans med Samhällsbyggnadskontoret återkommande möten för att lösa de kapacitetsproblemen som finns inom detaljplaneprocesser. Utbildningskontoret har ett bra samarbete med Upplands-Bro Kommunfastigheter AB ur detta perspektiv.

4.3. Sammanfattande bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Del vis	Nej	
<u>Kommunstyrelsen</u> Förbättra prioriteringen bland åtgärdsförslagen avseende verksamhetslokaler.	X			Kommunstyrelsen utgår från den senaste lokalresursplanen som togs fram år 2018 och innehåller den nya prioriteringslistan samt en beskrivning av den nya modellen. Åtgärdsförslagen har rangordnats med olika prioritet för att säkerställa att det finns en samsyn kring vilka åtgärder som är viktigast att prioritera avseende verksamhetslokaler. Enligt vår bedömning är revisionens rekommendation åtgärdad.
Lösa kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering.	X			Det förändrade marknadsläget med avmattning i bostadsbyggandet är en bidragande orsak till kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering. Samhällsbyggnadskontoret har arbetat med rekrytering genom olika nätverk och har under de senaste 12 – 18 månader lyckats rekrytera och behålla kompetens inom flera kritiska områden såsom planarkitekter, exploateringsingenjörer, projektledare, VA-ingenjörer utifrån de uppdrag som kommunstyrelsens verksamheter har att hantera. Enligt vår bedömning är revisionens rekommendation åtgärdad.

<p><u>Socialnämnden</u> Förbättra prioriteringen bland åtgärdsförslagen avseende verksamhetslokaler.</p>		X	<p>Socialnämnden följer befolkningsprognoser och omsättning av platser tillsammans med behovsanalys. Socialnämnden samverkar med samhällsbyggnadskontoret och Upplands-Bro Kommunfastigheter AB i den frågan. Det är svårt för socialnämnden att bedöma om och när de ska bygga någonting eftersom de har infört LOV inom vård- och omsorgsboenden. Socialnämnden har lyft frågan om prioritering avseende verksamhetslokaler, men det går inte att utläsa att det resulterat i någon förbättring. Enligt vår bedömning är rekommendationen att betrakta som åtgärdad när arbetet med prioriteringen bland åtgärdsförslagen avseende verksamhetslokaler är färdigställt.</p>
<p>Lösa kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering.</p>		X	<p>Socialnämnden har inte kommit vidare i arbetet med att lösa kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering. Enligt vår bedömning är rekommendationen inte åtgärdad.</p>
<p><u>Utbildningsnämnden</u> Förbättra prioriteringen bland åtgärdsförslagen avseende verksamhetslokaler.</p>		X	<p>Utbildningskontoret har medverkat i planering och detaljering av bostäder. Utbildningsnämnden har haft möjlighet att tillsammans med lokalresursplanen få fram och inkludera de behov som uppstår i takt med kommunens tillväxt. Vad det gäller prioriteringen av åtgärdsförslagen som tas fram i lokalresursplanen har det stannat av på grund av ny politisk styrning och ett nytt samhällsbyggnadsutskott som har tillsatts för att ta hand om dessa prioriteringar. Enligt vår bedömning är rekommendationen att betrakta som åtgärdad eftersom att ett samhällsbyggnadsutskott har tillsatts för att ta hand om prioriteringsfrågan avseende verksamhetslokaler.</p>
<p>Lösa kapacitetsproblemen inom detaljplanering och projektering.</p>		X	<p>Utbildningskontoret har tillsammans med samhällsbyggnadskontoret återkommande möten för att lösa de kapacitetsproblemen som finns inom detaljplaneprocesser. Enligt vår bedömning finns det ett påbörjat samarbete för att lösa rekommendationen.</p>

5. Granskning av insatser för elever i behov av särskilt stöd

Granskningen genomfördes under 2017 och syftade till att bedöma hur utbildningsnämnden genom sin styrning och uppföljning säkerställer att arbetet med barn i behov av särskilt stöd sker enligt skollagens krav och beslutade interna riktlinjer. I granskningen noterades att det på huvudmannanivå inte finns något övergripande dokument som reglerar arbetet med särskilt stöd och att resursfördelningen inte tar hänsyn till socioekonomiska faktorer eller "elevernas olika behov och förutsättningar", varken vid fördelning av grundbelopp eller

elevhälsoresurs. I granskningen lämnades följande rekommendationer till utbildningsnämnden:

- ▶ Tillse att resurserna för utbildning fördelas ”efter elevernas olika behov och förutsättningar” (2 kap. 8 a § SkoL)
- ▶ Försäkra sig om att resursfördelning och tilläggsbelopp av olika slag stödjer måluppfyllelsen, så att inga oönskade incitament byggs in i systemet.
- ▶ Att i sitt systematiska kvalitetsarbete försäkra sig om att eleverna i behov av särskilt stöd får det och att de har tillgång till elevhälsans olika kompetenser. (4 kap. 3 § och 5 §§, 3 kap. 8 § 3 st., 2 kap. 25 § SkoL). I detta arbete bör nämnden följa upp hur arbetet sker på organisatorisk, grupp- och individnivå.

5.1. Svar på granskningen

Utbildningsnämnden lämnade den 23 januari 2018 ett svar på granskningsrapporten. Svaret beskriver kortfattat hur kommunen ämnar åtgärda de brister som identifierats i rapporten.

I utbildningsnämndens tjänsteutlåtande om granskningen framgår vilka åtgärder som planerades med anledning av revisionens rekommendationer. Gällande rekommendationen att tillse att resurserna för utbildning fördelas efter ”elevernas olika behov och förutsättningar” svarar utbildningsnämnden att skolorna får sin budget utifrån en resursfördelning som består av grundbelopp, tilläggsbelopp nyanlända, tilläggsbelopp svenska som andraspråk och tilläggsbelopp för extraordinära stödinsatser. Det framgår att resursfördelningen ger skolorna förutsättningar att organisera undervisning och stödinsatser utifrån varje skolas behov och att rektorn på varje skola är den ytterst ansvariga för hur resurserna ska användas. Resursfördelningen ska redovisas i skolornas SKA-rapporter och följs sedan upp i kvalitetsdialogen som Utbildningskontoret genomför med varje rektor två gånger per år.

Angående revisionens rekommendation om att utbildningsnämnden bör försäkra sig om att resursfördelning och tilläggsbelopp av olika slag stödjer måluppfyllelsen så att inga oönskade incitament byggs in i systemet svarar utbildningsnämnden att uppföljning sker på såväl individnivå, samt hos de kommunala och fristående verksamheterna. Det sker uppföljning genom besök och intervjuer samt genom att ta del av dokumentation och enkäter. Överlag visar uppföljning att för de elever som det görs extraordinära insatser för är hjälpta av detta och har större möjlighet att nå målen. I svaret framgår det vidare att uppföljning av samtliga elevers måluppfyllelse görs genom kvalitetsdialog och SKA-rapporter. Detta för att säkerställa att varje skola använder sina tilldelade resurser på ett korrekt sätt. För att höja måluppfyllelsen för elever i behov av särskilt stöd har Utbildningskontoret genomfört kompetensutveckling inom bland annat arbete med tillgänglighet och utbildning kring pedagogisk kartläggning och dokumentation som gjordes under läsåret 16/17.

Avseende revisionens sista rekommendation om att utbildningsnämnden bör försäkra sig om att eleverna i behov av särskilt stöd får det och att de har tillgång till elevhälsans olika kompetenser samt att nämnden bör följa upp arbetet på organisations-, grupp- och individnivå har utbildningsnämnden lämnat svar om att uppföljning sker på samtliga nivåer. Som tidigare nämnt sker uppföljning på individnivå genom besök, intervjuer, dokumentation och enkäter. För att säkerställa att arbetet sker på organisations- och gruppnivå har alla elever tillgång till elevhälsans alla kompetenser genom att alla skolor har en central elevhälsa med alla kompetenser.

5.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder

Nämnden har inte vidtagit några ytterligare åtgärder utöver det som framkommit i svaret från utbildningsnämnden. Förvaltningen har organiserat om kuratorerna och utökat antalet kuratorstjänster, men av andra orsaker. Andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen varierar från år till år men har sedan 2014 alltid varit över genomsnittet i riket, skillnaderna mellan olika skolenheter är dock stora.

5.3. Sammanfattande bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Del vis	Nej	
Tillse att resurserna för utbildning fördelas "efter elevernas olika behov och förutsättningar" (2 kap. 8 a § SkoL)	X			Utbildningsnämnden fördelar budget utifrån en resursfördelning som består av grundbelopp och olika tilläggsbelopp. Resursfördelningen är fördelad för att kunna ge skolor förutsättningar att organisera undervisningen och stödinsatser utifrån varje skolas behov och att rektorn på varje skola är ytterst ansvarig för hur resurserna ska användas. EY:s uppfattning är att detta är ett av flera vedertagna sätt för kommuner att organisera resursfördelning till skolenheter på. Det finns inget krav att ha en mer kompensatorisk resurstilldelningsmodell, även om allt fler kommuner arbetar på ett sådant sätt. Utbildningsnämnden följer upp resursfördelningen som redovisas i kvalitetsdialogen som utbildningskontoret genomför med varje rektor två gånger per år.
Försäkra sig om att resursfördelning och tilläggsbelopp av olika slag stödjer måluppfyllelsen, så att inga oönskade incitament byggs in i systemet.	X			Uppföljning sker på såväl individnivå, samt hos de kommunala och fristående verksamheterna genom besök, intervjuer, dokumentation och enkäter. Detta för att säkerställa att varje skola använder sina tilldelade resurser på ett korrekt sätt. Överlag visar uppföljning att för de elever som det görs extraordinära insatser är hjälpta av detta och har större möjligheter att nå målen. Utbildningskontoret har genomfört kompetensutveckling inom bland annat arbete med tillgänglighet och utbildning kring pedagogisk kartläggning under läsåret 16/17 för att säkerställa att elever i behov av särskilt stöd når målen.
Att i sitt systematiska kvalitetsarbete försäkra sig om att eleverna i behov av särskilt stöd får det och att de har tillgång till elevhälsans olika kompetenser. (4 kap. 3 § och 5 §§, 3 kap. 8 § 3 st.,		X		Uppföljning sker på såväl individnivå, samt hos de kommunala och fristående verksamheterna, genom besök, intervjuer, dokumentation och enkäter. Utbildningsnämnden följer upp elevens måluppfyllelse genom kvalitetsdialog och SKA-rapporter. Elevhälsan har omorganiserats sedan granskningen genomfördes. Vi bedömer att nämnden fortfarande

2 kap. 25 § Skoll). I detta arbete bör nämnden följa upp hur arbetet sker på organisatorisk, grupp- och individnivå.				bör utveckla sin uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet.
--	--	--	--	--

6. Granskning av hållbar miljömässig utveckling

Granskningen genomfördes under 2017 och syftet med granskningen var att bedöma om kommunens miljöarbete på ett effektivt sätt bidrar till att uppfylla de interna målen. Den sammantagna bedömningen visar att det har förekommit brister i kommunens arbete för en hållbar miljömässig utveckling. Kommunen har dock en pågående omstrukturering av miljöarbetet för att åtgärda bristerna.

I granskningen lämnades inte några uttalade rekommendationer eftersom kommunstyrelsen redan hade påbörjat ett omfattande omstruktureringsarbete av miljöfrågor. Ett antal övergripande observationer framhölls dock kring kommunens pågående arbete med att införa ett miljöledningssystem. Miljöledningssystemet ses som en positiv åtgärd som revisionen tror kommer att ge bättre möjligheter att förankra miljöarbetet i kommunens verksamheter samt strukturera upp arbetet för att skapa en hållbar utveckling.

Bland observationerna nämns specifikt att miljöplan 2010–2030 har tydliga och mätbara mål, men att måluppfyllelsen varit låg. En trolig anledning uppges vara att miljömålen inte har fått fäste i alla verksamheter. Revisionen noterar att upphandlingar som genomförs innehåller miljöbedömningar utifrån de antagna miljömålen.

Ett konkret medskick från revisionen, utöver att fortsätta arbetet med miljöledningssystemet, är att informationskampanjer rörande kommunens miljöarbete bör följas upp.

6.1. Svar på granskningen

Kommunstyrelsen lämnade den 31 januari 2018 svar på granskningen. Svaret beskriver kortfattat hur kommunen ämnar åtgärda de brister som identifierats i rapporten.

Av svaret framgår att kommunen fortfarande arbetar med att införa det miljöledningssystem som beskrevs i granskningsrapporten. Tidsplanen för detta beräknas vara våren 2019. Införandet sker med anledning av behovet att ta ett nytt grepp för att förankra och öka medvetenheten kring miljöarbetet. Av kommunstyrelsens svar framgår också att arbete pågår med att ta fram en plan för hållbar utveckling för Upplands-Bro kommun. Planen ska ersätta miljöplanen och beräknas tas upp för beslut 2018.

Angående utvärdering av informationskampanjer beskrivs att dessa genomförs i samarbete med kommunikationsstaben inom ramen för utarbetade kommunikationsplaner. Det nya miljöledningsarbetet kommer att beakta både intern och extern kommunikation.

6.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder

Kommunen har infört Svensk Miljöbas miljöledningssystem och blivit diplomerade för arbetet. Ett miljöledningssystem är ett verktyg för att effektivisera en organisations miljöarbete. Svensk Miljöbas miljöledningssystem innehåller krav på analys, genomförande, kontroll och uppföljning. Som del i arbetet har bland annat samtliga medarbetare i kommunen genomgått en miljöutbildning.

Kommunledningskontoret arbetar nu med att göra om budgetprocessen, varav en del i revideringsarbete är att inkludera miljömålen i budgetprocessen. De har tagit hjälp av Miljöbarometern för att ta fram miljömål som ska fungera bättre än de tidigare målen och som nu ska arbetas in i styrprocessen.

Plan för hållbar utveckling har ännu inte fastställts utan Miljöplan 2010-2030 är fortfarande styrande dokument.

6.3. Sammanfattande bedömning

Rekommendationerna har sammanfattats i en rekommendation då flertalet av rekommendationerna berör samma område.

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Delvis	Nej	
<i>Inga konkreta rekommendationer lämnades i granskningen eftersom kommunstyrelsen redan hade påbörjat en omstrukturering av miljöarbetet.</i>		X		Kommunstyrelsen har infört Svensk Miljöbas miljöledningssystem och blivit diplomerade. Fortsatt arbete pågår i samband med översyn av budgetprocessen för att förbättra mål och indikatorer på området. Miljöplan är fortsatt gällande i sin tidigare form.

7. Intern kontroll inom utbildningsnämnden och socialnämnden

Granskningens syfte var att bedöma huruvida den interna kontrollen inom utbildningsnämnden och socialnämnden är tillräcklig. Den övergripande bedömningen var att det arbete som bedrivs inom utbildningsnämnden och socialnämnden vad gäller den interna kontrollen inte är helt tillräcklig. Med utgångspunkt från granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer:

- ▶ Nämnderna ska fortsätta det arbete med uppstramning av den interna kontrollen i form av angreppssätt, planer och uppföljning som påbörjats i kommunen. Detta borgar för ett enhetligt angreppssätt och en bra överblick inom området framöver.
- ▶ Nämnderna ska bättre "knyta ihop" arbetet med väsentlighets- och riskanalys och internkontrollplan än vad som hittills varit fallet. Som grund för väsentlighets- och riskanalysen kan t ex mål, uppdrag, kvalitetsarbete, egengranskning och ledningssystem finnas.
- ▶ Politikerna i nämnderna ska få en utbildning i intern kontroll. Några utbildningar har inte hållits på lång tid.
- ▶ Nämnderna ska fastställa anvisningar för arbetet med intern kontroll. Dessa ska vara anpassade till respektive nämnds förutsättningar och förhållanden och ska uppdateras årligen.

- ▶ Det ska säkerställas att internkontrollplan fastställs och följs upp i respektive nämnd varje år.

7.1. Svar på granskning

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden lämnade den 23 januari 2018 ett svar på granskningsrapporten. Svaret beskriver kortfattat hur kommunen ämnar åtgärda de brister som identifierats i rapporten.

Det framgår att utbildningsnämnden är medvetna om utvecklingsområdena som revisionen pekar på. I svaret framgår det att ett arbete pågår för att förbättra arbetet med intern kontroll för hela kommunen. Kommunen har anställt en ny controller med särskilt ansvar för att tydliggöra och förbättra rutiner för den interna kontrollen för alla nämnder.

Utbildningskontoret är nogga med att fastställa och följa upp de kontrollområden som identifieras i utbildningsnämnden varje år. I samband med detta informerar och utbildar utbildningskontoret nämnden i arbetet med intern kontroll.

Socialnämnden

Socialnämnden lämnade den 19 februari 2018 ett svar på granskningsrapporten. Socialnämnden svarar att deras nuvarande arbete med intern kontroll utgår ifrån nämndens ledningssystem som följer SOFS 2011:9 Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Utöver ledningssystemet så tas även moment ifrån de verksamhetsuppföljningar samt egenkontroller som har skett inom verksamheterna. De moment och den granskning som ingår i socialnämndens interna kontroll är bland annat budget och verksamhetsstyrning, egenkontroller, riktlinjer, kvalitetsberättelse och patientsäkerhetsberättelse, kvalitetsuppföljningar enligt SOFS 2011:9 och HSL, loggkontroller och ej verkställda beslut enligt SoL och LSS.

Socialnämnden instämmer i rekommendationen om att de saknas en utförlig riskbedömning i sin interna kontrollplan, riskbedömningen sker idag i verksamheternas kvalitetsberättelse, som även den redovisas till nämnden årligen. Väsentlighet- och riskanalys är ett förbättringsområde inom nämndens interna kontroll.

Socialnämnden har precis startat upp ett arbete med att se över nämndernas interna kontroll. Syftet med arbetet är dels att se till att samtliga nämnderna genomför sin interna kontroll likvärdigt och dels att intern kontrollen sker i verksamhetssystemet Stratsys. Socialkontoret välkomnar detta arbete och ser framemot kontorsövergripande processer. Socialnämnden bedömer att Stratsys kommer att förenkla och förtydliga de väsentlighets- och riskanalyser som krävs för en kvalitativ internkontroll där exempelvis kvalitetsarbete och uppdrag knyts ihop med de kontrollområden som identifierats. Stratsys gör det enklare för respektive kontor att analysera verksamhetens risker, kartlägga våra kontrollmoment och planera samt ansvarsfördela handlingsplaner och aktiviteter för att säkerställa en effektiv styrning.

Likt utbildningsnämnden svarar socialnämnden att det kontorsövergripande arbetet leds av en controller på ekonomistaben som arbetar med att tydliggöra de rutiner som finns gällande intern kontroll i kommunen samt för att underlätta implementeringen av dessa på respektive kontor.

7.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder

Kommungemensamma åtgärder

För att tydliggöra och förbättra rutinerna avseende den interna kontrollen inleddes hösten 2017 ett införandeprojekt i planerings- och uppföljningsverktyget Stratsys gällande arbetet med intern styrning och kontroll. Syftet med projektet var att skapa ett mer likformigt arbetssätt som genomförs systematiskt där fokus även är på verksamhetsrisker. I projektet blir dokumenterad riskinventering samt risk- och väsentlighetsanalys en del av planeringen och beslutsunderlaget. Projektet har genomförts för att förenkla, effektivisera och tydliggöra kommunens arbete med intern styrning och kontroll. Detta genom att skapa en gemensam struktur för såväl planering som uppföljning, vilket ger förutsättningar att utveckla kommunens arbete med intern styrning och kontroll. Inför genomförandet av projektet utgick kommunen utifrån hur de flesta av Stratsys kommunkunder arbetar med intern kontroll och utifrån det gjordes modifieringar i strukturen med utgångspunkt i kommunens reglemente och arbetssätt. I projektgruppen var representanter från såväl socialkontoret som utbildningskontoret. Ett testtillfälle genomfördes när strukturen var uppsatt för att samla in feedback från deltagarna i projektgruppen för att utifrån det kunna göra ytterligare några justeringar i modellen. År 2019 var första året som internkontrollplanerna upprättades enligt den nya processen i Stratsys. Projektet infördes i syfte att införa en likartad intern kontroll i kommunens alla nämnder.

Nämndernas internkontrollplaner upprättas numera med utgångspunkt i risk- och väsentlighetsanalyser. För att förbättra rutiner för intern kontroll upprättar kommunen en plan för intern styrning och kontroll som består av tre steg som genomförs i planerings- och uppföljningsverktyget Stratsys. Första steget handlar om att upprätta bruttolista av identifierade risker, andra steget handlar om att genomföra risk- och väsentlighetsanalyser och tredje steget handlar om att skapa kontrollmoment och/eller åtgärder till de risker som valts att prioritera i steg 2.

Äldre- och omsorgsnämnden och gymnasie- och arbetslivsnämnden har 2019 genomfört internkontroll i budget- och verksamhetssystemet Stratsys, där fokus är att identifiera och analysera risker samt att planera kontrollmoment och åtgärder.

Utbildningsnämnden

Utbildningskontoret har haft utbildning för utbildningsnämnden i samband med nämndsammanträde den 13 november 2018. Där ingick även beskrivning av det nya arbetssättet med riskbedömning. Utbildningsnämnden har alltid fastställt årlig internkontrollplan och gör det fortsättningsvis. Däremot har nya rutiner skapats och nytt sätt att genomföra riskbedömningar i Stratsys. I Stratsys finns anvisningar för hur arbetet ska ske. Utbildningskontorets ledningsgrupp ansvarar för att genomföra riskbedömningen.

I takt med att en ny controller tagit över ansvaret för intern kontroll i hela kommunen har arbetet fungerat bättre då de nu har en bättre grund för vilka punkter som ska ingå i kontrollplanen.

Motsvarande arbete gäller gymnasie- och arbetslivsnämnden, som vid tidpunkten för den ursprungliga granskningen ingick i utbildningsnämnden.

Socialnämnden

Under 2019 har avdelningen för kvalitet- och verksamhetsstöd presenterat för kontorets ledningsgrupp hur en fungerande egenkontroll behöver se ut för att möta kraven enligt SOSFS 2011:9. I Stratsys finns nu en mall för egenkontroll som möter kvalitetskraven enligt socialtjänstlagens kvalitetsparagraf. I mallen finns mått för vad som ska mätas, vem som genomför mätningen, analys av resultat samt åtgärder som ska vidtas i de fall mätningen kräver det. Mallen är tänkt att användas på en mer detaljerad enhetsnivå än tidigare årsredovisningar i internkontrollplanen och mäta betydligt fler delar än det som tidigare har

redovisats avseende aktgranskning. De kontroller som ska genomföras under år 2020 möter kvalitetskrav avseende rättssäkerhet, bemötande tillgänglighet och samverkan. Vidare planerar socialkontoret att under år 2020 påbörja ett arbete med att upprätta ett fullständigt kvalitetsledningssystem enligt SOFS 2011:9. I dagsläget har verksamheterna dokumenterade processer och rutiner som visar hur en rättssäker handläggning ska se ut för att följa lagkraven. Dock förvaras dessa dokument separerade från varandras enheter vilket försvårar samverkan, samsyn och effektivitet.

Socialchefen ansvarar för att förse nämnden med den kunskap som krävs avseende intern kontroll. Under våren 2020 kommer socialnämnden att få en genomgång av kommunens arbete med internkontroll. I januari kommer verksamheternas resultat av internkontroll år 2019 att presenteras samt förslag till internkontrollplan för 2020.

Motsvarande arbete gäller äldre- och omsorgsnämnden, som vid tidpunkten för den ursprungliga granskningen ingick i socialnämnden.

7.3. Sammanfattande bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Del vis	Nej	
Nämnderna ska fortsätta det arbete med uppstramning av den interna kontrollen i form av angreppssätt, planer och uppföljning som påbörjats i kommunen. Detta borgar för ett enhetligt angreppssätt och en bra överblick inom området framöver.	X			Hösten 2017 inleddes ett införandeprojekt i planerings- och uppföljningsverktyget Stratsys. Projektet har genomförts för att förenkla, effektivisera och tydliggöra kommunens arbete med intern styrning och kontroll. Detta genom att skapa en gemensam struktur för såväl planering som uppföljning, vilket ger förutsättningar att utveckla kommunens arbete med intern styrning och kontroll. År 2019 var första året som internkontrollplanerna upprättades enligt den nya processen i Stratsys. Enligt vår bedömning är revisionens rekommendation åtgärdad.
Nämnderna ska bättre "knyta ihop" arbetet med väsentlighets- och riskanalys och internkontrollplan än vad som hittills varit fallet. Som grund för väsentlighets- och riskanalysen kan t ex mål, uppdrag, kvalitetsarbete, egen granskning och ledningssystem finnas.	X			Nämndernas internkontrollplaner upprättas numera med utgångspunkt i risk- och väsentlighetsanalyser i planerings- och uppföljningsverktyget Stratsys. Internkontrollplanen består av en plan för intern styrning och kontroll som utgår från tre steg. Första steget handlar om att upprätta bruttolista av identifierade risker, andra steget handlar om att genomföra risk- och väsentlighetsanalyser och tredje steget handlar om att skapa kontrollmoment och/eller åtgärder till de risker som valts att prioritera i steg 2. Enligt vår bedömning är revisionens rekommendation åtgärdad.
Politikerna i nämnderna ska få en utbildning i intern kontroll. Några		X		Utbildningskontoret har haft utbildning för utbildningsnämnden i samband med nämndsammanträde den 13 november 2018. Där

<p>utbildningar har inte hållits på lång tid.</p>			<p>ingick även beskrivning av det nya arbetssättet med riskbedömning.</p> <p>Socialchefen ansvarar för att förse nämnden med den kunskap som krävs avseende intern kontroll. Under våren 2020 kommer socialnämnden att få en genomgång av kommunens arbete med internkontroll.</p> <p>Vi rekommenderar fortsatt att alla politiker genomgår en anpassad utbildning i intern kontroll minst varje mandatperiod.</p>
<p>Nämnderna ska fastställa anvisningar för arbetet med intern kontroll. Dessa ska vara anpassade till respektive nämnds förutsättningar och förhållanden och ska uppdateras årligen.</p>	<p>X</p>		<p>Utbildningsnämnden har alltid fastställt årlig internkontrollplan och gör det fortsättningsvis. I Stratsys finns anvisningar för hur arbetet ska ske samt framgår det vilka punkter som ska ingå i kontrollplanen. Utbildningskontorets ledningsgrupp ansvarar för att genomföra riskbedömningen. Utbildningskontoret är noga med att fastställa och följa upp de kontrollområden som identifieras i utbildningsnämnden varje år.</p> <p>Socialnämndens arbete med intern kontroll utgår från ledningssystemet som följer SOFS 2011:9 <i>Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete</i>. Vidare utgår socialnämndens interna kontrollplan från verksamhetsuppföljningar som har skett inom verksamheterna. Socialkontoret redovisar den interna kontrollplanen till socialnämnden som årligen följer upp den.</p> <p>Enligt vår bedömning är revisionens rekommendation åtgärdad.</p>
<p>Det ska säkerställas att internkontrollplan fastställs och följs upp i respektive nämnd varje år.</p>	<p>X</p>		<p>År 2019 var första året som internkontrollplanerna upprättades enligt den nya processen i Stratsys. Utbildningsnämnden har fastställt årlig internkontrollplan och gör det fortsättningsvis. Utbildningskontoret följer upp de kontrollområden som identifierats i utbildningsnämnden varje år. Socialkontoret redovisar den interna kontrollplanen som följs upp av socialnämnden årligen. Intern kontrollplanen utgår från risk- och väsentlighetsanalyser. Enligt vår bedömning är revisionens rekommendation åtgärdad.</p>

8. Styrelsearbetet i de kommunalägda bolagen

Granskningens syfte var att bedöma om bolagsstyrelserna har förutsättningar för att bedriva ett ändamålsenligt arbete i förhållande till Aktiebolagslagen och Kommunallagen.

Granskningen har avgränsats till en granskning av Upplands-Bro Kommunföretag AB, AB Upplands-Bro och Kommunfastigheter AB. Den övergripande bedömningen var att styrelserna endast delvis har förutsättningar för att bedriva ett ändamålsenligt arbete i

förhållande till Aktiebolagslagen och Kommunallagen. Med utgångspunkt från granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer

- ▶ Fortsätta arbetet med utbildning av styrelsen.
- ▶ Initiera ett arbete kring hur styrelsens arbetsformer ska ske.
- ▶ Överväga om ett mer systematiskt arbete med risker bör ske på styrelsenivå.
- ▶ Kommunstyrelsen ska årligen redovisa hur den utövar sin uppsiktsplikt enligt kommunallagen 6 kapitel.

8.1. Svar på granskning

Granskningsrapporten överlämnades för beaktande utan anmodan om svar.

8.2. Uppföljning av vidtagna åtgärder

Avseende den första rekommendationen om att fortsätta arbetet med utbildning av styrelsen har Upplands-Brohus haft en heldags styrelseutbildning den 13 februari 2019. Då bjöd man in alla ledamöter och suppleanter i kommunens bolag till en heldags styrelseutbildning. En uppföljning av denna planeras då alla suppleanter inte var tillsatta. Vidare kommer man ha regelbundna styrelseutbildningar för såväl nya som mer erfarna ledamöter.

Angående rekommendationen om att initiera ett arbete kring hur styrelsens arbetsformer ska ske har ett grupparbete med Upplands-Brohus samt Kommunfastigheter styrelse genomförts den 24 april 2018 i syfte att utreda hur styrelsens arbetsformer ska se ut. Resultatet av arbetet blev bland annat att styrelsen önskade ett årligt temamöte där styrelsen fördjupar sig i en aktuell fråga, att man får en bättre kunskap om fastighetsbeståndet i respektive bolag och att man arbetar mer med omvärldsanalyser.

Ett annat förslag var att ha gemensamma projektgenomgångar för de två bolagen.

Under 2019 hade styrelserna Upplands-Brohus samt Kommunföretag ett gemensamt möte där temat var investeringar och underhåll. Efter diverse genomgångar av bland annat Samhällsbyggnadskontorets chef, Mathias Rantanen, som berättade om vilka exploateringsplaner som finns i kommunen så arrangerades en busstur för att se stora delar av vårt bestånd i bolagen. Alla styrelsemedlemmar fick även ett kompendium med information om fastigheterna i respektive bolag.

Upplands-Brohus genomförde en strategikonferens den 10 – 11 september 2019 med styrelsen för Upplands-Brohus. Starten på konferensen var en framtidsspaning av Mia Wahlström, Tyréns, om vilka framtida trender man ser framåt och som Upplands-Brohus bör förhålla sig till. Vidare arbetade man med ett förslag till affärsplan 2020 – 2022 samt med tillhörande fastighetsstrategi.

Gällande rekommendation om att överväga ett mer systematiskt arbete med risker så initierades sommaren 2018 ett arbete med att analysera risker i verksamheten för de båda bolagen. Utifrån riskanalysen skapades en internkontrollplan Styrelsens för respektive bolag som fastställdes den 11 september 2018. Internkontrollplanen följs upp löpande och redovisas för styrelsen i samband med tertialboksluten. På styrelsemötet den 11 september 2019 fastställdes kontrollplanen för 2020.

Utöver internkontrollplanen upprättas riskanalyser löpande när risker uppstår som inte går att förutse i samband med upprättandet av de årliga internkontrollplanerna.

8.3. Sammanfattande bedömning

Rekommendation	Åtgärdad			Kommentar
	Ja	Delvis	Nej	
Fortsätta arbetet med utbildning av styrelsen	X			Upplands-Brohus har haft en heldags styrelseutbildning den 13 februari 2019 för alla ledamöter och suppleanter i kommunens bolag. En uppföljning av denna planeras då alla suppleanter inte var tillsatta. Vidare planerar Upplands-Brohus att ha regelbundna styrelseutbildningar för såväl nya som mer erfarna ledamöter. Enligt vår bedömning är revisionens rekommendation åtgärdad.
Initiera ett arbete kring hur styrelsens arbetsformer ska ske	X			Ett grupparbete med Upplands-Brohus och Kommunfastigheter har skett i syfte att utreda hur styrelsens arbetsformer ska se ut. Resultatet av arbetet blev bland annat att styrelsen önskade ett årligt temamöte där styrelsen fördjupar sig i en aktuell fråga, för att få bättre kunskap om fastighetsbeståndet i respektive bolag och för att arbeta mer med omvärldsanalyser. Ett annat förslag var att ha gemensamma projektgenomgångar för de två bolagen. Enligt vår bedömning har ett arbete kring hur styrelsens arbetsformer ska ske initierats. Rekommendationen bedöms vara åtgärdad.
Överväga om ett mer systematiskt arbete med risker bör ske på styrelsenivå	X			Sommaren 2018 initierades ett arbete med att analysera risker i verksamheten för de båda bolagen. Utifrån riskanalysen skapades en internkontrollplan Styrelsens för respektive bolag som fastställdes den 11 september 2019. Internkontrollplanen följs upp löpande och redovisas för styrelsen i samband med tertialboksluten. På styrelsemötet den 11 september 2019 fastställdes intern kontrollplanen för 2020. Vidare upprättas riskanalyser löpande när risker uppstår som inte går att förutse i samband med upprättandet av de årliga internkontrollplanerna. Enligt vår bedömning är revisionens rekommendation åtgärdad.

Januari 2020

Nina Högberg, EY

Fatima Syed, EY